

La memòria dels anònims

«CiU i ERC consideren als "comuns" un espai polític incapaç d'entendre i de valorar el que va suposar el 1714 però també el franquisme»

La polèmica batalla pel Born ha estat protagonista en nombrosos mitjans de comunicació aquest any, especialment a l'estiu, fins al darrer ple de l'Ajuntament de Barcelona en què una moció de CiU, amb el suport d'ERC, va ser rebutjada gràcies a l'abstenció de la CUP. La moció instava el govern municipal a "reconsiderar l'oportunitat d'exhibir escultures a la via pública relacionades amb la dictadura feixista que va imperar en aquest país durant més de 40 anys".

Tant CiU com ERC consideren que l'actual govern municipal de Barcelona i l'espai dels "comuns" tenen com a objectiu principal "derrotar l'independentisme", i una de les accions per fer efectiu aquest objectiu sembla ser que és l'exposició Franco, Victòria, República. Impunitat i espai urbà, que es vol inaugurar a l'octubre al Centre Cultural del Born justament per denunciar la impunitat dels crims comesos durant la II República i de la dictadura per part de les forces feixistes. L'exposició i l'aspiració de govern dels "comuns", segons determinades veus, ens converteixen en "el més acèrrim enemic del dret a l'autodeterminació i l'independentisme".

En filosofia de la lògica un argument fal·laç és aquell que sembla vàlid però no ho és, algunes fal·làcies es creen intencionadament per persuadir o manipular la resta mentre que altres es poden cometre per descuit o ignorància. Fer entendre a l'opinió pública que tan l'exposició com el nou projecte del Centre Cultural del Born liderat per Ricard Vinyes, que vol ser més plural i anar més enllà de 1714, són un desafiament a l'independentisme i un insult a la memòria de les víctimes del franquisme, és una fal·làcia intencionada i coneguda a més com a fal·làcia de l'home de palla.

Amb la seva moció, CiU i ERC cometen un altre tipus de fal·làcia, coneguda com l'al·legat especial, que consisteix en considerar que l'altre no està capacitat per entendre una circumstància. Consideren als "comuns" un espai polític incapaç d'entendre i de valorar el que va suposar el 1714 però també el franquisme. És per aquest motiu que des de la més absoluta prepotència insten al govern municipal a "reconsiderar una exposició" pel que va suposar "més de 40 anys de dictadura feixista".

Ja fa temps que des del nostre espai polític patim el sectarisme i el monopoli del catalanisme i la defensa de les llibertats de Catalunya per part de les organitzacions que ara són independentistes, però que no ho eren fins fa quatre dies. Recordem que ERC va esdevenir oficialment independentista en el seu 16è congrés l'any 1989 i CDC no parla d'independència fins l'any 2015, quan forma la coalició Junts pel Sí amb ERC (l'any 2012 també en el seu 16è congrés encara parlava d'estat propi). Si bé l'intent constant d'excloure de la defensa de les llibertats nacionals primer ICV-EUiA, i ara els "comuns" i CSQEP, no és una pràctica nova però s'ha intensificat entre el 2014 i el 2016.

Robert Blasco (1925-1995), era un militant del PSUC anònim que per la seva curta edat no va lluitar durant la Guerra Civil però sí que ho va fer amb les Forces Franceses de l'Interior. Blasco no va tenir mai cap càrrec de rellevància institucional però s'hi destil·la molta dignitat política en les cartes que escrivia al seu net Marc publicades recentment per la Fundació Nous Horitzons. En una d'aquestes cartes escrita l'any 1987 explicava al Marc que ell era un català amb cognoms no catalans i que la seva dona, la Palmira, per contra, els tenia tots per molt lluny que busqués. Els dos havien passat la joventut muntant guàrdies d'honor davant busts o fotografies d'en Companys, portant flors l'Onze de Setembre a monuments patriòtics dels països on vivien exiliats i treballant en centres catalans. Era -una manera natural de fer antifranquisme- deia.

En la mateixa carta Blasco denunciava el següent: "Doncs bé, ara resulta que qui no parlava

català en públic m'esmena amb impertinència involuntària -o no?- el meu, poc acadèmic. Qui no sabia gairebé qui fou Companys i, evidentment, ni havia sentit a parlar d'en Carrasco i Formiguera, ara treu el pot de les essències catalanistes sempre que parla, vingui on no -a *cuento*-. I constantment em refreguen la meua crítica al pujolisme carrincló com una manca de catalanisme... Desitjo de tot cor que el meu país s'alliberi ben aviat d'aquesta mena de tel boirós que la dreta catalana ha sabut hàbilment teixir i que deforma la realitat, fent veure el que no és, a tanta gent".

Ens hi sentim molt reconegudes amb les paraules d'en Blasco, difícilment podríem expressar millor el que sentim la gent que formem part del seu espai polític 30 anys després. El desaparegut Robert Blasco s'hauria alegrat de veure que durant uns anys, concretament amb el tripartit (2003-2010), el tel boirós escampava però alhora es posaria les mans al cap veient que durant els darrers dos anys el tel s'ha convertit en una manta molt gruixuda que no deixa veure més enllà d'un discurs maniqueu que distingeix als catalans i a les catalanes o a les organitzacions polítiques només per si són o no són independentistes i que la resta importa un borrall.

Des de la Transició, l'espai polític que ha representat el PSUC i, posteriorment ICV-EUiA, ha estat massa sovint acusat de no defensar les llibertats de Catalunya a pesar dels centenars de militants anònims assassinats o empresonats pel feixisme, molts d'ells andalusos emigrats, que a banda d'organitzar la lluita als barris i a les fàbriques també se la jugaven participant en l'organització i repartiment d'octavetes durant la diada de l'11 de setembre en la clandestinitat.

El PSUC era anomenat el partit durant el franquisme per la seva capacitat organitzativa en la clandestinitat, militants anònims com Carme Merola, Antonio Cantano, Antonio Chacón, o el recent desaparegut Darius Domingo a Lleida (que són els exemples que he viscut a prop) s'hi van jugar la pell. En Cantano i en Chacón, sovint en sortir a manifestar-se, eren detinguts i apallissats però sempre hi tornaven. El mateix fundador del PSUC, diputat al Parlament i conseller de la Generalitat durant la República va morir al penal de Burgos l'any 1958, empresonat pel franquisme; però abans l'any 1949, havia estat expulsat del partit per defensar-ne la seva independència del PCE. Anys més tard, Santiago Carrillo el definiria com "*un hombre honrado y sincero que debió encontrar algunas dificultades para armonizar sus arraigados sentimientos nacionalistas con el internacionalismo proletario*" (Bosch, 2016).

Comorera va morir en una presó per lluitar contra el feixisme, per defensar la República i el dret a l'autodeterminació, però Chacón encara és viu i ens vota, no obstant ha de suportar que convergents i republicans (no sempre d'esquerres) li donin lliçons d'antifranquisme i de catalanisme. El PSUC va entrar en crisi als anys 80, però el seu mateix espai polític va ser transformat primer en ICV-EUiA i, en part ara, en els "comuns", En Comú Podem i CSQP. Certament, en l'actual confluència hi trobem gent provinent de diferents cultures polítiques i no només del PSUC, però almenys per a la gent d'ICV el del PSUC és un llegat que defensem amb orgull i, en conseqüència, no hem deixat de defensar ni un sol dia el dret a l'autodeterminació del poble de Catalunya.

Només cal recordar com ICV-EUiA, juntament amb l'ERC de Carod-Rovira i el PSC de Maragall van impulsar un nou Estatut durant el govern tripartit després d'anys de peix al cove de CiU. Posteriorment, des de la manifestació massiva del 18 de juliol del 2010, hem dut i durem com ningú la bandera del referèndum per desencallar les sempre legítimes aspiracions sobiranistes de la ciutadania de Catalunya també en els moments en els que ningú semblava defensar-lo. I no deviem estar pas tan equivocats en persistir amb el referèndum útil quan fa pocs dies el president Puigdemont s'avenia de nou a defensar-lo.

Els que venim del PSUC ens sentim hereus i hereves de les publicacions clandestines durant el franquisme, com Treball, Lluita, Horitzons o Universal. Som les hereves dels maquis, de l'Agrupació Guerrillera de Catalunya amb més de 100 detinguts, de les vagues en el sector del metall i químiques de Barcelona, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Maresme i Lleida. Som els descendents dels abatuts a trets per la Guàrdia Civil que resten sense justícia a les cunetes, els de

la Vaga Nacional Pacífica de 24 hores amb més de 90 detinguts a Sabadell, les de les eleccions sindicals del 63, els impulsors de CCOO i finalment els cofundadors juntament amb altres organitzacions polítiques de l'Assemblea de Catalunya i el Consell de Forces Polítiques de Catalunya.

Som, en definitiva, els hereus i hereves de tants anònims que van lluitar per la República i contra el franquisme a qui des dels espais on ara governen els "comuns", com l'Ajuntament de Barcelona, es vol recordar i posar en el lloc públic que els correspon. En el fons, aquesta pugna no va ni de qui va lluitar més i millor contra el franquisme, ni de qui defensa més les llibertats de Catalunya, en el fons el que més molesta a CiU i a una ERC, actualment més propera a la d'Heribert Barrera i de Tarradellas més que no pas a la de Companys o de Carod-Rovira, és el fet d'enaltir la memòria dels anònims, la de "*los nadie?*" de Galeano, al mateix nivell que s'ha enaltit fins ara la memòria de les classes dominants del catalanisme més conservador.